24/02/2021

Υπουργικό Συμβούλιο: Παράταση του γενικού απαγορευτικού- Οι Εκκλησίες και ο νόμος για το Οικογενειακό Δίκαιο

/ Επικαιρότητα

Την παράταση του γενικού απαγορευτικού προανήγγειλε ο πρωθυπουργός, Κυριάκος Μητσοτάκης, κατά την εισαγωγική του τοποθέτηση στο υπουργικό συμβούλιο. Αυτό σημαίνει ότι οι εκκλησίες στις κόκκινες περιοχές, μεταξύ των οποίων και η Αττική θα παραμείνουν κλειστές για τους πιστούς, για τουλάχιστον μία ή δύο εβδομάδες ακόμα. Υπενθυμίζεται ότι επιτρέπεται μόνο η ατομική προσευχή, σε συγκεκριμένες ώρες και με τήρηση των υγειονομικών μέτρων.

Όπως σημείωσε ο πρωθυπουργός «είδαμε χθες μία απότομη αύξηση των κρουσμάτων, ειδικά στην Αττική, η οποία εκ των πραγμάτων απομακρύνει την

πρόθεσή μας, πάντα ακούγοντας τις οδηγίες των ειδικών, να προχωρήσουμε σε ένα σταδιακό άνοιγμα την 1η Μαρτίου».
Ο κ. Μητσοτάκης επισήμανε πως οι πολίτες πρέπει να μείνουν προσηλωμένοι στα «μέτρα, καθώς έχουν δείξει πως δουλεύουν».

Στη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου παρουσιάστηκαν σημαντικά νομοσχέδια, όπως το νομοσχέδιο του υπουργείου Δικαιοσύνης για τη μεταρρύθμιση του οικογενειακού Δικαίου αναφορικά με τις σχέσεις γονέων τέκνων, το νομοσχέδιο για τα ζώα συντροφιάς και το νομοσχέδιο του υπουργείου Εσωτερικών για την τηλεργασία.
Ειδικότερα, σύμφωνα με το νομοσχέδιο του υπουργείου Δικαιοσύνης η ονοματοδοσία και το θρήσκευμα είναι δύο από τα βασικότερα θέματα για τα οποία θα απαιτείται συναπόφαση και των δύο γονέων σε περίπτωση διαζυγίου.

Τα άρθρο 10 και 13 του νομοσχεδίου αναφέρονται σε θέματα επιμέλειας, ονοματοδοσίας, θρησκείας, επικοινωνίας και υγείας του ανήλικου παιδιού. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι όταν «η επιμέλεια ασκείται από τον ένα γονέα ή έχει γίνει κατανομή της μεταξύ των γονέων, οι αποφάσεις για την ονοματοδοσία του τέκνου, για το θρήσκευμα, για ζητήματα της υγείας του, εκτός από τα επείγοντα και τα εντελώς τρέχοντα, καθώς και για ζητήματα εκπαίδευσης που επιδρούν αποφασιστικά στο μέλλον του, λαμβάνονται και από τους δύο γονείς από κοινού». Ακόμη, για «την μεταβολή του τόπου διαμονής του τέκνου που επιδρά ουσιωδώς στο δικαίωμα επικοινωνίας του γονέα με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο, απαιτείται προηγούμενη έγγραφη συμφωνία των γονέων ή προηγούμενη δικαστική απόφαση που εκδίδεται μετά από αίτηση ενός από τους γονείς. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει κάθε πρόσφορο μέτρο».

Σύμφωνα με το νομοσχέδιο εισάγεται για πρώτη φορά η υποχρέωση των γονιών να προσφεύγουν αρχικά σε διαμεσολαβητή σε περίπτωση που διαφωνούν για ζητήματα του ανήλικου παιδιού τους. Αν δεν καταφέρουν με τον τρόπο αυτό να βρουν λύση, τότε θα επιλαμβάνεται η Δικαιοσύνη.

Παράλληλα, το νομοσχέδιο προβλέπει ότι πριν από κάθε απόφαση που θα αφορά τη γονική μέριμνα, το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει την γνώμη του παιδιού ενώ οι υποθέσεις οικογενειακού δικαίου θα εκδικάζονται πλέον μόνο από δικαστές οι οποίοι θα έχουν περάσει από ειδικά σεμινάρια και προγράμματα επιμόρφωσης από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών.

Στο άρθρο 9 του νομοσχεδίου καθορίζονται επίσης θέματα τέκνων εκτός γάμου. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι η «γονική μέριμνα του ανηλίκου τέκνου που γεννήθηκε και παραμένει χωρίς γάμο των γονέων του ανήκει στην μητέρα του». Σε

περίπτωση που το παιδί αναγνωρίστηκε από τον πατέρα αποκτά γονική μέριμνα και ο πατέρας. Όμως, σε περίπτωση δικαστικής αναγνώρισης, στην οποία αντιδίκησε ο πατέρας, «αυτός δεν ασκεί γονική μέριμνα ούτε αναπληρώνει την μητέρα στην άσκησή της, εκτός αν υπάρχει συμφωνία των γονέων».

Σχετικά με την καθαυτή επίσημη ατζέντα της συνεδρίασης του Υπουργικού Συμβουλίου και εν προκειμένω τα τρία νομοσχέδια, που τίθενται επί τάπητος ο πρωθυπουργός, αφού έκανε λόγο για σημαντικό κοινωνικό αποτύπωμα των νομοθετικών πρωτοβουλιών της κυβέρνησης, επεσήμανε: ««Πρώτον, το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης αναφορικά με τις σχέσεις γονέων και τέκνων, ένα πολύ σημαντικό νομοσχέδιο το οποίο έρχεται και εκσυγχρονίζει μία πολύ ευαίσθητη πτυχή του οικογενειακού δικαίου, το οποίο θέλω να θυμίσω ότι ισχύει στη χώρα μας ως προς το βασικό του πυρήνα από το 1983. Έχουν γίνει πολύ αναλυτικές συζητήσεις για το περιεχόμενο αυτού του νομοσχεδίου. Θα μιλήσει πιο αναλυτικά γι’ αυτό ο Κώστας. Νομίζω ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό ότι το πρώτο μας μέλημα είναι πάντα το συμφέρον του παιδιού και ότι ο κανόνας πια για άσκηση της γονικής μέριμνας είναι να γίνεται από κοινού και από τους δύο γονείς. Επίσης όμως, πολύ σημαντικό είναι η ενίσχυση της διαδικασίας της διαμεσολάβησης για τυχόν διαφορές των γονέων. Πάρα πολύ σημαντικό είναι να μπορούμε να κατοχυρώσουμε την επικοινωνία του παιδιού με το γονέα με τον οποίον δεν διαμένει και να επιβάλλουμε την εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων, κάτι το οποίο γνωρίζουμε από την εμπειρία ότι δεν συμβαίνει πάντα. Είναι πολύ σημαντικό να επιμορφώσουμε τους δικαστές οι οποίοι εξετάζουν τις σχετικές υποθέσεις. Θεωρώ ότι με το σχέδιο νόμου το οποίο θα θέσουμε σε δημόσια διαβούλευση το οικογενειακό μας δίκαιο ως προς την εξαιρετικά κρίσιμη αυτή η πτυχή ευθυγραμμίζεται με τις κοινωνικές συνθήκες, αλλά και με όσα ισχύουν σε άλλες χώρες. Γνωρίζουμε ότι δεν υπάρχει τίποτα πιο δύσκολο από το να ρυθμίσουμε τις πιο ευαίσθητες πτυχές των προσωπικών σχέσεων, γιατί εδώ πέρα ερχόμαστε ουσιαστικά να ρυθμίσουμε τι συμβαίνει σε ένα δύσκολο διαζύγιο και αυτό όλοι ξέρουμε ότι δεν είναι εύκολο. Θεωρώ όμως ότι μετά από πολύ συστηματική δουλειά έχουμε ένα πολύ τολμηρό αλλά ταυτόχρονα και ισορροπημένο κείμενο το οποίο θα θέσουμε σε δημόσια διαβούλευση. Και προφανώς, επειδή είναι ένα ζήτημα στο οποίο δεν χωράει καμία κομματική αντιπαράθεση, είμαστε πάντα ανοιχτοί να το βελτιώσουμε ακόμα περισσότερο, λαμβάνοντας υπόψη και τις τοποθετήσεις όλων όσοι θέλουν να συμμετέχουν σε αυτό το δημόσιο διάλογο.

Το πλήρες κείμενο του νομοσχεδίου έχει ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ

‘Αρθρο 1

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος νόμου αποτελεί η αναμόρφωση των σχέσεων γονέων-τέκνου μετά τη διακοπή της συμβίωσης των συζύγων, το διαζύγιο ή την ακύρωση του γάμου. Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου αφορούν και την λύση του συμφώνου συμβίωσης.

‘Αρθρο 2 Σκοπός

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση του συμφέροντος του τέκνου δια της ενεργής παρουσίας και των δύο γονέων κατά την ανατροφή του και την εκπλήρωση της ευθύνης τους έναντι αυτού, παρά τη μεσολάβηση της διάστασης, του διαζυγίου ή της ακύρωσης του γάμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ – ΚΑΤΟΙΚΙΑ, ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ

‘Αρθρο 3

Κατοικία ανηλίκου – Τροποποίηση άρθρου 56 ΑΚ

Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 56 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α’ 164) αντικαθίσταται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«’Αρθρο 56

Ο ανήλικος που τελεί υπό γονική μέριμνα έχει κατοικία την κατοικία των γονέων του ή του γονέα που ασκεί μόνος του τη γονική μέριμνα. Σε περίπτωση χωριστής διαμονής των γονέων, ο ανήλικος έχει κατοικία την κατοικία του γονέα με τον οπο¬ίο συνήθως διαμένει.

Η επίδοση εγγράφων που αφορούν το τέκνο γίνεται στην κατοικία οιουδήποτε εκ των γονέων ή σε τρίτο που ασκεί την γονική μέριμνα.

Ο ανήλικος που τελεί υπό επιτροπεία ή όποιος τελεί υπό πλήρη στερητική δικαστι¬κή συμπαράσταση, έχει κατοικία την κατοικία του επιτρόπου ή του δικαστικού συμπαραστάτη του».

‘Αρθρο 4

Συναινετικό διαζύγιο – Αντικατάσταση άρθρου 1441 ΑΚ

Το άρθρο 1441 ίου Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«’Αρθρο 1441 Συναινετικό διαζύγιο

1. Οι σύζυγοι μπορούν με έγγραφη συμφωνία να λύσουν τον γάμο τους. Η συμφωνία αυτή συνάπτεται μεταξύ των συζύγων με την παρουσία πληρεξούσιου δικηγόρου για καθέναν από αυτούς, και υπογράφεται από τους ίδιους και από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους ή μόνο από τους τελευταίους, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Η πληρεξουσιότητα πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή της συμφωνίας. Η συμφωνία λύσης του γάμου γίνεται και ηλεκτρονικά με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, μη απαιτούμενης της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής των συζύγων.

2. Αν υπάρχουν ανήλικα τέκνα, για να λυθεί ο γάμος, πρέπει με τη συμφωνία της παρ. 1 ή με άλλη έγγραφη συμφωνία που υπογράφεται όπως ορίζεται στην παρ. 1 και ισχύει για τουλάχιστον δύο έτη, να ρυθμίζεται η κατανομή της γονικής μέριμνας και ιδίως η επιμέλεια των τέκνων, ο τόπος διαμονής τους, ο γονέας με τον οποίο διαμένουν, η επικοινωνία τους με τον άλλο γονέα και η διατροφή τους.

3α. Η έγγραφη συμφωνία για τη λύση του γάμου, καθώς και η τυχόν χωριστή συμφωνία για την επιμέλεια, τον τόπο διαμονής, την επικοινωνία και τη διατροφή των ανηλίκων τέκνων υποβάλλονται από τους πληρεξουσίους δικηγόρους του κάθε συζύγου μαζί με τα ειδικά πληρεξούσια σε συμβολαιογράφο.

3β. Η κατάρτιση της συμβολαιογραφικής πράξης της παρ. 4 του παρόντος άρθρου απέχει τουλάχιστον δέκα ημέρες από την έγγραφη συμφωνία των συζύγων, η ημερομηνία της οποίας αποδεικνύεται, με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής των συζύγων.

4. Ο συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη με την οποία βεβαιώνει την λύση του γάμου, επικυρώνει τις συμφωνίες των συζύγων και τις ενσωματώνει σε αυτή. Τη συμβολαιογραφική πράξη υπογράφουν οι σύζυγοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους ή μόνο οι τελευταίοι, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Η πληρεξουσιότητα πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή της πράξης. Όταν η βεβαίωση αφορά στην επιμέλεια, επικοινωνία και διατροφή των ανηλίκων τέκνων, η πράξη αποτελεί εκτελεστό τίτλο, εφόσον έχουν συμπεριληφθεί στην συμφωνία οι ρυθμίσεις των άρθρων 950 και 951 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Μετά τη λήξη ισχύος της επικυρωμένης συμφωνίας, μπορεί

να ρυθμίζεται η επιμέλεια, η επικοινωνία και η διατροφή των τέκνων για περαιτέρω χρονικό διάστημα με νέα συμφωνία και με την ίδια διαδικασία.

5. Η λύση του γάμου επέρχεται με την κατάθεση αντιγράφου της συμβολαιογραφικής πράξης στο ληξιαρχείο όπου έχει κατατεθεί η σύσταση του γάμου».

‘Αρθρο 5

Συμφέρον τέκνου – Τροποποίηση άρθρου 1511 ΑΚ

Το άρθρο 1511 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«’Αρθρο 1511

‘Ασκηση – ανάθεση γονικής μέριμνας κατά το συμφέρον του τέκνου

1. Κάθε απόφαση των γονέων σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας πρέπει να αποβλέπει στο συμφέρον του τέκνου.

2. Στο συμφέρον του τέκνου, που εξυπηρετείται πρωτίστως από την ουσιαστική συμμετοχή και των δύο γονέων στην ανατροφή και φροντίδα του, καθώς επίσης και στην αποτροπή διάρρηξης των σχέσεών του με καθένα από αυτούς, πρέπει να αποβλέπει και η απόφαση του δικαστηρίου, όταν κατά τις διατάξεις του νόμου, το δικαστήριο αποφασίζει σχετικά με την ανάθεση της γονικής μέριμνας ή με τον τρόπο άσκησής της. Η απόφαση του δικαστηρίου λαμβάνει ιδίως υπόψη την ικανότητα και πρόθεση καθενός εκ των γονέων να σεβαστεί τα δικαιώματα του άλλου, την συμπεριφορά κάθε γονέα κατά το προηγούμενο χρονικό διάστημα και την συμμόρφωσή του με δικαστικές αποφάσεις, εισαγγελικές διατάξεις και με προηγούμενες συμφωνίες που είχε συνάψει με τον άλλο γονέα και αφορούν το τέκνο.

3. Η απόφαση του δικαστηρίου πρέπει επίσης να σέβεται την ισότητα μεταξύ των γονέων και να μην κάνει διακρίσεις εξαιτίας ιδίως του φύλου, του σεξουαλικού προσανατολισμού, της φυλής, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών ή όποιων άλλων πεποιθήσεων, της ιθαγένειας, της εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης ή της περιουσίας.

4. Ανάλογα με την ωριμότητα του τέκνου πρέπει να ζητείται και να συνεκτιμάται η γνώμη του, πριν από κάθε απόφαση σχετική με τη γονική μέριμνα και τα συμφέροντά του, εφόσον η γνώμη του τέκνου κριθεί από το δικαστήριο ότι δεν αποτελεί προϊόν καθοδήγησης ή υποβολής.».

‘Αρθρο 6

Διαμεσολάβηση – Αντικατάσταση άρθρου 1512 ΑΚ

Το άρθρο 1512 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«’Αρθρο 1512 Σε περίπτωση διαφωνίας Κατά την άσκηση της γονικής μέριμνας οι γονείς υποχρεούνται να καταβάλλουν προσπάθεια για την εξεύρεση κοινά αποδεκτών λύσεων, προσφεύγοντας, εάν είναι απαραίτητο, σε διαμεσολάβηση. Αν διαφωνούν και το συμφέρον του τέκνου επιβάλλει να ληφθεί απόφαση, αποφασίζει το δικαστήριο».

‘Αρθρο 7

Από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας σε περίπτωση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου- και διάστασης των συζύγων- Αντικατάσταση τίτλου και άρθρου 1513 ΑΚ

0 τίτλος και το άρθρο 1513 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«’Αρθρο 1513

Διαζύγιο ή ακύρωση του γάμου – διάσταση των συζύγων Στις περιπτώσεις διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή λύσης του συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης ή διακοπής της συμβίωσης των συζύγων και εφόσον ζουν και οι δύο γονείς, εξακολουθούν να ασκούν από κοινού και εξίσου τη γονική μέριμνα. Ο γονέας με τον οποίο διαμένει το τέκνο επιχειρεί τις προβλεπόμενες στην παρ. 1 του άρθρου 1516 του Α.Κ. πράξεις, κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης ίου άλλου γονέα.».

‘Αρθρο 8

Παρέκκλιση από την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας- Αντικατάσταση άρθρου 1514 ΑΚ

Το άρθρο 1514 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«’Αρθρο 1514

Παρέκκλιση από την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας

1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 1513 του Αστικού Κώδικα, οι γονείς μπορούν με έγγραφο βεβαίας χρονολογίας να ρυθμίζουν, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο (2) ετών, διαφορετικά την κατανομή της γονικής μέριμνας και να καθορίζουν τον τόπο κατοικίας του τέκνου τους, τον γονέα με τον οποίο θα διαμένει, καθώς

και τον τρόπο επικοινωνίας του με τον άλλο γονέα.

2. Αν δεν είναι δυνατή η από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας, εξαιτίας διαφωνίας των συζύγων και ιδίως αν ο ένας γονέας αδιαφορεί ή δεν συμπράττει σ’ αυτή ή δεν τηρεί την τυχόν υπάρχουσα συμφωνία των γονέων για την άσκηση ή τον τρόπο

άσκησης της γονικής μέριμνας ή αν η συμφωνία αυτή ή η άσκηση της γονικής μέριμνας είναι ή έχει καταστεί αντίθετη προς το συμφέρον του τέκνου, καθένας από τους γονείς μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο. 3. Το δικαστήριο μπορεί ανάλογα με την περίπτωση:

α) να κατανείμει την άσκηση της γονικής μέριμνας μεταξύ των γονέων, να εξειδικεύσει τον τρόπο άσκησής της στα κατ’ ιδίαν θέματα ή να αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας στον ένα γονέα ή σε τρίτο

β) να διατάξει πραγματογνωμοσύνη ή να ληφθεί οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέτρο

γ) να διατάξει διαμεσολάβηση ή την επανάληψή της, ορίζοντας συγχρόνως τον διαμεσολαβητή.

Για τη λήψη της απόφασής του το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τους έως τότε δεσμούς του τέκνου με τους γονείς και τους αδελφούς του, καθώς και τις τυχόν συμφωνίες που έκαναν οι γονείς του τέκνου σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας.».

‘Αρθρο 9

Τέκνα χωρίς γάμο των γονέων τους – Αντικατάσταση άρθρου 1515 ΑΚ

Το άρθρο 1515 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«’Αρθρο 1515 Τέκνα χωρίς γάμο των γονέων τους Η γονική μέριμνα του ανηλίκου τέκνου που γεννήθηκε και παραμένει χωρίς γάμο των γονέων του ανήκει στην μητέρα του. Όταν το τέκνο αναγνωρίστηκε εκούσια ή δικαστικά με αγωγή που άσκησε ο πατέρας, αποκτά γονική μέριμνα και ο πατέρας, την οποία ασκεί από κοινού με την μητέρα. Αν οι γονείς δεν ζουν μαζί, εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 1513 και 1514 του Α.Κ..

Σε περίπτωση δικαστικής αναγνώρισης, στην οποία αντιδίκησε ο πατέρας, αυτός δεν ασκεί γονική μέριμνα ούτε αναπληρώνει την μητέρα στην άσκησή της, εκτός αν υπάρχει συμφωνία των γονέων. Το δικαστήριο μπορεί, αν το επιβάλλει το συμφέρον του τέκνου, να αποφασίσει διαφορετικά ύστερα από αίτηση του

πατέρα.».

‘Αρθρο 10

Πράξεις από τον ένα γονέα – Τροποποίηση άρθρου 1516 ΑΚ

Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1516 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται και το άρθρο 1516 διαμορφώνεται ως εξής

Ο τίτλος και το άρθρο 1519 του Αστικού Κώδικα αντικαθίστανται ως εξής:

«’Αρθρο 1519 Σημαντικά ζητήματα επιμέλειας τέκνου Όταν η επιμέλεια ασκείται από τον ένα γονέα ή έχει γίνει κατανομή της μεταξύ των γονέων, οι αποφάσεις για την ονοματοδοσία του τέκνου, για το θρήσκευμα, για ζητήματα της υγείας του, εκτός από τα επείγοντα και τα εντελώς τρέχοντα, καθώς και για ζητήματα εκπαίδευσης που επιδρούν αποφασιστικά στο μέλλον του, λαμβάνονται και από τους δύο γονείς από κοινού. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 1510 και του άρθρου 1512 του Α.Κ. εφαρμόζονται και σε αυτή την περίπτωση. Για τη μεταβολή του τόπου διαμονής του τέκνου που επιδρά ουσιωδώς στο δικαίωμα επικοινωνίας του γονέα με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο, απαιτείται προηγούμενη έγγραφη συμφωνία των γονέων ή προηγούμενη δικαστική απόφαση που εκδίδεται μετά από αίτηση ενός από τους γονείς. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει κάθε πρόσφορο μέτρο.

Ο γονέας στον οποίο δεν έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας έχει το δικαίωμα να ζητά από τον άλλο πληροφορίες για το πρόσωπο και την περιουσία του τέκνου.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’

ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΚΑΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΓΟΝΙΚΗΣ

ΜΕΡΙΜΝΑΣ

‘Αρθρο 13

Δικαίωμα επικοινωνίας – Αντικατάσταση άρθρου 1520 ΑΚ

Το άρθρο 1520 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«’Αρθρο 1520 Προσωπική επικοινωνία Ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση της, κατά το δυνατό, ευρύτερης επικοινωνίας με αυτό, στην οποία περιλαμβάνεται τόσο η φυσική παρουσία και επαφή αυτού με το τέκνο όσο και η διαμονή του τέκνου στην οικία του. Ο γονέας με τον οποίο

διαμένει το τέκνο οφείλει να διευκολύνει και να προωθεί την επικοινωνία του τέκνου με τον άλλο γονέα σε καθημερινή βάση. Ο χρόνος επικοινωνίας του τέκνου με φυσική παρουσία με τον γονέα, με τον οποίο δεν διαμένει, τεκμαίρεται στο ένα τρίτο του συνολικού, εκτός αν ο γονέας αυτός ζητά μικρότερο χρόνο επικοινωνίας, ή για λόγους, που αφορούν στις συνθήκες διαβίωσης ή στο συμφέρον του τέκνου, επιβάλλεται να καθορισθεί μικρότερος ή μεγαλύτερος χρόνος επικοινωνίας, εφόσον, σε κάθε περίπτωση, δεν διαταράσσεται η καθημερινότητα του τέκνου. Αποκλεισμός ή περιορισμός της επικοινωνίας είναι δυνατός μόνο για εξαιρετικά σοβαρούς λόγους, ιδίως όταν ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για ενδοοικογενειακή βία ή για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.

Οι γονείς δεν έχουν το δικαίωμα να εμποδίζουν την επικοινωνία του τέκνου με τους ανώτερους ανιόντες και τους αδελφούς του, εκτός αν συντρέχει σπουδαίος λόγος. Οι γονείς δεν έχουν το δικαίωμα να εμποδίζουν την επικοινωνία του τέκνου με τρίτους που έχουν αναπτύξει μαζί του κοινωνικοσυναισθηματική σχέση οικογενειακής φύσης, εφόσον με την επικοινωνία εξυπηρετείται το συμφέρον του τέκνου. Τα σχετικά με την επικοινωνία καθορίζονται ειδικότερα είτε με έγγραφη συμφωνία των γονέων είτε από το δικαστήριο. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται και η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 1511. Όταν συντρέχει περίπτωση κακής ή καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος επικοινωνίας, ο άλλος γονέας ή κάθε ένας από τους γονείς, αν πρόκειται για επικοινωνία με τρίτο, μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο τη μεταρρύθμιση της επικοινωνίας.».

‘Αρθρο 14

Συνέπειες κακής άσκησης – Αντικατάσταση άρθρου 1532 ΑΚ

Το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«’Αρθρο 1532 Συνέπειες κακής άσκησης Αν ο πατέρας ή η μητέρα παραβαίνουν τα καθήκοντα που τους επιβάλλει το λειτούργημά τους για την επιμέλεια του προσώπου του τέκνου ή τη διοίκηση της περιουσίας του ή αν ασκούν το λειτούργημα αυτό καταχρηστικά ή δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε αυτό, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το ζητήσουν ο άλλος γονέας ή οι πλησιέστεροι συγγενείς του τέκνου ή ο εισαγγελέας, να διατάξει οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο.

Κακή άσκηση της γονικής μέριμνας συνιστούν ιδίως: 1. η υπαίτια μη συμμόρφωση προς αποφάσεις και διατάξεις δικαστικών και εισαγγελικών αρχών που αφορούν το τέκνο ή προς την τυχόν υπάρχουσα συμφωνία των γονέων για την άσκηση της

γονικής μέριμνας, 2. η διατάραξη της συναισθηματικής σχέσης του τέκνου με τον άλλο γονέα και την οικογένειά του και η με κάθε τρόπο πρόκληση διάρρηξης των σχέσεων του τέκνου με αυτούς, 3. η υπαίτια παράβαση των όρων της συμφωνίας των γονέων ή της δικαστικής απόφασης για την επικοινωνία του τέκνου με τον γονέα με τον οποίο δεν διαμένει και η με κάθε άλλο τρόπο παρεμπόδιση της επικοινωνίας, 4. η κακή άσκηση και η υπαίτια παράλειψη της άσκησης του δικαιώματος επικοινωνίας από τον δικαιούχο γονέα, 5. η αδικαιολόγητη άρνηση του γονέα να καταβάλλει τη διατροφή που επιδικάστηκε στο τέκνο από το δικαστήριο ή συμφωνήθηκε μεταξύ των γονέων, 6. η αμετάκλητη καταδίκη του γονέα για ενδοοικογενειακή βία ή για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.

Το δικαστήριο, στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, δύναται να αφαιρέσει από τον υπαίτιο γονέα την άσκηση της γονικής μέριμνας ή την επιμέλεια ολικά ή μερικά και να την αναθέσει αποκλειστικά στον άλλο γονέα, καθώς επίσης να διατάξει κάθε πρόσφορο μέτρο προς διασφάλιση του συμφέροντος του τέκνου. Εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπο και των δύο γονέων οι προϋποθέσεις της παρ. 2, το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει την πραγματική φροντίδα του τέκνου ή ακόμα και την επιμέλειά του ολικά ή μερικά σε τρίτο ή και να διορίσει επίτροπο. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1 και επίκειται άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ή τη ψυχική υγεία του τέκνου, ο εισαγγελέας διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του, μέχρι την έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός ενενήντα ημερών, με δυνατότητα αιτιολογημένης παράτασης κατά ενενήντα επιπλέον ημέρες.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

‘Αρθρο 15

Ορισμός διαμεσολαβητών

Ο ορισμός διαμεσολαβητή από το δικαστήριο σύμφωνα με την περ. δ’ της παρ. 3 του άρθρου 1514 του Αστικού Κώδικα, γίνεται από ειδικό μητρώο οικογενειακών διαμεσολαβητών, το οποίο καταρτίζεται και τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, όπως ειδικότερα προβλέπεται στο άρθρο 21 του παρόντος.

‘Αρθρο 16

Έκτακτα προγράμματα επιμόρφωσης στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών

Στο άρθρο 33 του ν. 3689/2008 «Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών και άλλες διατάξεις» (Α΄164), όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 4 ως εξής: «Η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών διοργανώνει έκτακτα προγράμματα επιμόρφωσης δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών κατά παρέκκλιση των οριζομένων στις ανωτέρω παραγράφους του άρθρου αυτού, καθώς και των άρθρων 37 και 39 του ν. 3689/2008, όπως ισχύει, σε περίπτωση κατά την οποία διατάξεις τυπικού νόμου περιέχουν ρυθμίσεις, οι οποίες, κατά το περιεχόμενο τους, είναι άμεσα εφαρμοστέες από τα Δικαστήρια. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται από τον Γενικό Διευθυντή της ΕΣΔΙ ύστερα από γνώμη του αρμόδιου Διευθυντή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης ή του νόμιμου αναπληρωτή του. Ο τελευταίος έχει την αποκλειστική ευθύνη της διαμόρφωσης και εκτέλεσης των ανωτέρω προγραμμάτων επιμόρφωσης, τα οποία, πάντως, πρέπει να περιλαμβάνουν τη συμμετοχή σε ομάδες εργασίας (workshops), όσων έχουν επιλεγεί για να επιμορφωθούν, το ευδόκιμο της συμμετοχής των οποίων βεβαιώνεται με έγγραφο που χορηγείται από τον αρμόδιο Διευθυντή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης ή τον νόμιμο αναπληρωτή του ύστερα από απόφαση του Προέδρου κάθε ομάδας εργασίας. Το προσωπικό υποστήριξης των ανωτέρω επιμορφωτικών προγραμμάτων επιλέγεται από τους υπαλλήλους της Σχολής. Τα έκτακτα προγράμματα επιμόρφωσης διεξάγονται με φυσική παρουσία στην έδρα της Σχολής και ειδικότερα σε χώρους της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών και του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού και Οικονομικού Δικαίου. Σε περίπτωση κατά την οποία δεν είναι δυνατή η διεξαγωγή τους με φυσική παρουσία, διενεργούνται μέσω διαδικτυακής εφαρμογής (webinars). Στις διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 3689/2008, όπως ισχύει, περιλαμβάνονται και τα έκτακτα προγράμματα επιμόρφωσης, στα οποία είναι εφαρμοστέες και οι διατάξεις των άρθρων 35, 36, 38 και 40 του ν. 3689/2008, όπως ισχύει.».

‘Αρθρο 17

Επιμόρφωση δικαστών

Οι υποθέσεις του παρόντος νόμου εκδικάζονται από δικαστές, που έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 33 και 34 του ν. 3689/2008 ειδικά σεμινάρια επιμόρφωσης στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών. Η διενέργεια των σεμιναρίων του εδαφίου α’ του παρόντος δύναται να χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις της χρηματοδότησης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης. Η ως άνω επιμόρφωση θα διενεργείται ιδίως από δικαστικούς λειτουργούς, καθηγητές ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, παιδοψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

‘Αρθρο 18

Εφαρμογή των διατάξεων των Κεφαλαίων Β’ και Γ’ σε εκκρεμείς υποθέσεις

Οι διατάξεις των Κεφαλαίων Β ‘και Γ’ εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις επί των οποίων δεν έχει εκδοθεί, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Συμφωνίες των γονέων σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, ή την επικοινωνία με το τέκνο που έχουν καταρτιστεί μέχρι την έναρξη ισχύος των Κεφαλαίων Β ‘και Γ’ εξακολουθούν να ισχύουν, εκτός αν το δικαστήριο προβεί σε διαφορετική ρύθμιση, ύστερα από αίτηση ενός εκ των γονέων, η οποία θα ασκηθεί εντός προθεσμίας δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

‘Αρθρο 19

Μεταβατική διάταξη για τα τέκνα που αναγνωρίστηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος

Το άρθρο 1515 του Αστικού Κώδικα εφαρμόζεται και σε τέκνα που αναγνωρίστηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 18 του παρόντος εφαρμόζεται αναλόγως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

‘Αρθρο 20

Εξουσιοδοτική διάταξη για την συμφωνία λύσης του γάμου με ηλεκτρονικά μέσα

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα που αφορούν την υλοποίηση της διαδικασίας

του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος.

‘Αρθρο 21

Εξουσιοδοτική διάταξη για τη διαμεσολάβηση

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εγγραφής οικογενειακών διαμεσολαβητών στο μητρώο του άρθρου 15, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την κατάρτιση του μητρώου.

‘Αρθρο 22

Εξουσιοδοτική διάταξη για τη χρηματοδότηση επιμορφωτικών σεμιναρίων του άρθρου 16.

Οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις της χρηματοδότησης των επιμορφωτικών σεμιναρίων καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τις 30.6.2021».